

Slovo k povzbuzení na neděli 31. ledna 2021, na 4. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Dt 18,15-20; Ž 95; 1Kor 7,32-35; Mk 1,21b-28

Milé sestry, milí bratři,

nedělní biblická čtení v liturgickém mezidobí nám týden co týden otevírají zpravidla dvě různá témata: To hlavní a v bohoslužbě slova ústřední se odvíjí od evangelijního úryvku, který je předznamenán prvním čtením ze Starého zákona jako svým předobrazem a následným žalmem, modlitebním rozvinutím. Druhé čtení z novozákonních listů pak otevírá téma paralelní, na prvním a evangelijním (zpravidla) zcela nezávislé.

Tak tomu je i dnes. V evangelijním úryvku, stále ještě z počátků Ježíšova veřejného působení podle Markova sepsání, máme před sebou Krista, který nejen koná stále nové a nové mocné činy, zázraky, ukazující na jeho Boží moc, ale také jako toho, který se stejnou Boží mocí mluví a učí o Bohu a o člověku. «Co je to? Nové učení a s takovou mocí!» I to k jeho působení patří, i takového Mesiáše – jako nového Božího proroka, skutečného zjevitel Boha a učitele jeho následování – Ježíšovi současníci čekali. «Hospodin, tvůj Bůh, ti vzbudí proroka... z tvého středu, z tvých bratrů, toho budete poslouchat» četli i oni v Deuteronomiu, jako slyšíme my dnes v prvním čtení.

Ve druhém čtení již podruhé otevíráme První list Korintským. Máme před sebou (na výklad asi ne úplně nejsnadnější ale) důležitou pasáž, Pavlova slova opěvující hodnotu a krásu panenství, hodnotu a krásu „nerozděleného srdce“ Bohu zasvěceného života.

Obě velká témata jsou určitě hodna naší pozornosti, stojí za to o nich rozjímát a propojovat příslušné pasáže s celým Písmem svatým. Někdy nám k rozjímání o jednom či druhém tématu může pomoci ale třeba jen jedna jediná věta. Dnes – k rozjímání o ústředním tématu dnešních čtení – například ta, jíž končilo čtení starozákonní připravující na evangelium: «Prorok, který by se opovážil mým jménem říkat, co jsem mu neporučil, nebo který by mluvil ve jménu jiných bohů, takový prorok musí zemřít».

Tato slova byla nejprve adresována těm, kteří se považovali za proroky v době vzniku Deuteronomia, tedy někdy koncem sedmého století před Kristem. Nicméně jako součást Božího slova zní stále. Proto jsou určena i nám, obracejí se i na nás, mohou námi i třeba tak trochu otrást, probudit nás.

Prorokem má být totiž každý z nás, jsme-li křesťané. «A jako pomazal svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, na kněze, proroka a krále, označuje posvátným olejem i tebe, neboť patříš ke Kristu navěky» zaznívá při každém křtu malého dítěte. Kristus jako Boží Syn je přímo vtěleným Slovem Božím, Prorokem v nejvlastnějším slova smyslu, tím, kdo je sám celou svou osobou a celým svým působením i mluvením zjevením, promluvením samotného Boha, vyslovením se Otce. Skrze lidství Kristovo zní samo Slovo, v něm k nám mluví s jistotou sám Bůh-Otec, který Slovu na zem v síle Ducha nechal sestoupit. Jsme-li křtem a vším, co ke křesťanskému duchovnímu životu patří, s tímto Slovem, Kristem bytostně a nerozlučně spojeni (a kéž bychom z tohoto spojení také žili), pak by i prorocký charakter se měl nějak týkat i nás samotných.

Kristovými proroky máme být také v celém svém jednání, ne samozvanými, ale Bohem poslanými. Celým životem – vírou, nadějí a láskou – máme svědčit o Bohu a dobru, o Pánu Ježíšovi, vtělené a zjevené Boží dobrotě. Zvlášť prorockým má pak být pochopitelně naše mluvení, psaní, vyjadřování se.

Slova jsou nositeli obsahu, základním prostředkem komunikace, vzájemného sdílení. Předávají poznání, vysvětlují a ozřejmují (vlastní) činy. Proto zvlášť ve verbální komunikaci máme být proroky, a to jak v osobním kontaktu (který pro komunikaci vždy musí zůstat zásadní), tak ale i ve světě virtuálním, na internetu a na sociálních sítích. Tam všude má naše mluvení a psaní svědčit o Kristu, ať už přímo či nepřímě. Dokonce vše takové naše vyjadřování se by mělo být Božím Duchem vnuknuto, vdechnuto, inspirováno. Ostatně řecké

profétés neznamená nic jiného než „ten, který mluví něčím jménem“. A my jsme pomazání a posláni mluvit jménem samotného Boha, jménem Krista.

Jménem Kristovým – jakožto křesťané, *christianoï*, „kristovci“ – máme nějak mluvit vždy, zejména pak ve chvílích rozhodujících či těžkých, ve chvílích, kdy naše mluvení má na Krista a vše Boží ukázat. Sám Pán Ježíš slibuje pro tyto situace Ducha svatého, když říká: «Až vás povedou před soud, nemějte předem starost, co budete mluvit; ale co vám bude v té hodině dáno, to mluvte. Nejste to vy, kdo mluví, ale Duch svatý». Že to funguje, je zkušeností již prvních křesťanů, jak o tom čteme kupříkladu ve Skutcích apoštolů. Ostatně sama «víra je z hlásání», jak vyznává svatý Pavel.

Ten pak v Listě Efezským ohledně mluvení všechny křesťany povzbuzuje: «Z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost». Navíc, zejména v Prvním listě Korintským, hovoří o zvláštním «daru prorokování», který má být ku prospěchu ostatním. List Jakubův zase hovoří o jazyku jako o «malém údu», který «se může chlubit velkými věcmi», jako o «malém ohni», který «může zapálit velký les». A tak dále. Ne nadarmo první ranní modlitba breviáře (Denní modlitby církve) začíná slovy «Pane, otevři mé rty, ať chválím tvé svaté jméno».

Proto se musíme i my stále ptát, jak moc je veškeré naše vyjadřování se, mluvení, psaní, ale i (anebo u někoho třeba hlavně) veškeré esemeskování, mejlování, blogování, tvítování, četování, či jak se všechny podobné způsoby internetové komunikace jen jmenují, skutečně prorocké, skutečně «jménem Božím». Jestli by mohlo aspoň nějak, aspoň nepatrně platit (necháme-li stranou specifický apoštolský rozměr těchto slov) Kristovo: «Kdo vás slyší, mne slyší»...

Poctivé zpytování svědomí, zvlášť přiznáme-li si, že naše vyjadřování se často opravdu příliš prorocké není, ba přímo naopak, nás nemá vést k nějaké malomyslnosti či strachu (že snad budeme muset zemřít, jako ti samozvaní proroci starozákonní). Naopak, má nás vést k obrácení, ke skutečné změně smýšlení, k aktivní změně mluvení a psaní a všeho dalšího, co ke komunikaci patří. S Boží laskavou pomocí.

Lidské slovo má sice své hranice, má i limity své účinnosti, zejména v dnešní době inflace a devalvace slova (jsme to ovšem my sami, kdo slovo stále více činíme nevěrohodným). Přesto se ale mluvením a psaním pořád opravdu dá vykonat mnoho dobrého i zlého. A je na nás, k čemu se přikloníme, zda k Bohu či k jinému bohu (anebo přímo k ďáblu a jeho přísluhovatelům), k dobru anebo ke zlu, k pravdě či lži.

Zvlášť v těžkých dobách, jakou bezpochyby i naše „doba koronavirová“, je dobrého a vnitřně pravdivého slova, slova Bohem inspirovaného (vdechnutého), slova plného víry, naděje a lásky opravdu potřeba. Ano, důležitější v těžké době jsou určité činy, činy lásky, které reálně a pravdivě pomáhají. Ale ne všichni lidé – z různých důvodů – mají možnost je konat v takové míře, v jaké by chtěli, anebo v jaké by bylo potřeba. Mohou ale třeba mluvit, psát, odpovídat, reagovat, telefonovat. I to mohou být jejich Boží činy. Anebo třeba někteří (z nás) by naopak mohli možná více mlčet, i to může být totiž dobrý Boží čin...

Kéž by tedy veškeré naše komunikování (anebo i třeba odmlčení se, je-li toho potřeba), zvlášť to verbální, se stalo aspoň trochu prorocké. Kéž by bylo více vdechnuto Božím Duchem, a mohlo tak být více slovem Kristovým (které by třeba řekl, kdyby byl na našem místě). Kéž bychom více mluvili s Boží pomocí, aspoň trochu i jeho jménem. Anebo kéž bychom dokázali – taktéž Božím jménem – třeba i mlčet.

Příčemž sdělovat to dobré a Boží, je-li to možné, je vždy lepší. Ovšem vždy s velikou pokorou, neboť nejen normou ale i soudcem toho, jak to s naším mluvením (či mlčením) vlastně je, je jedině Slovo samo, Bůh sám...